

JAARRAPORT
SPERMACENTRA
VARKENS

Jaarrapport 2018

DEPARTEMENT LANDBOUW & VISSERIJ

Samenstelling

Departement Landbouw en Visserij

Auteurs

Eveline De Vidts, Deskundige Kwaliteit Dier
Karolien Thijs, Deskundige Kwaliteit Dier
Sarah Samyn, Beleidsraadgever Kwaliteit Dier

Datum

September 2019

Verantwoordelijke uitgever

Patricia De Clercq, secretaris-generaal

Lay-out

Departement Landbouw en Visserij

Aansprakelijkheidsbeperking

Dit rapport werd door het Vlaams Gewest met de meeste zorg en nauwkeurigheid opgesteld. Er wordt echter geen enkele garantie gegeven over de juistheid of de volledigheid van de informatie in deze brochure. De gebruiker van deze brochure ziet af van elke klacht tegen het Vlaams Gewest of zijn ambtenaren, van welke aard ook, met betrekking tot het gebruik van de via deze brochure beschikbaar gestelde informatie.

In geen geval zal het Vlaams Gewest of zijn ambtenaren aansprakelijk gesteld kunnen worden voor eventuele nadelige gevolgen die voortvloeien uit het gebruik van de via deze brochure beschikbaar gestelde informatie.

INHOUD

1	Inleiding.....	1
2	Spermacentra in Vlaanderen	1
3	Evolutie stapel donorberen.....	3
3.1	Aantal eindberen	5
3.2	Aantal zeugenlijnberen	7
4	Productie, aankoop en gebruik van dosissen.....	8
4.1	Resultaten over alle beren	8
4.1.1	Productie	8
4.1.2	Aankoop buitenland	10
4.1.3	Verkoop en gebruik op eigen bedrijf	11
4.2	Resultaten over de eindberen	12
4.2.1	Productie	12
4.2.2	Aankoop buitenland	14
4.2.3	Verkoop en gebruik op eigen bedrijf	15
4.3	Resultaten over de zeugenlijn beren	16
4.3.1	Productie	16
4.3.2	Aankoop buitenland	17
4.3.3	Verkoop en gebruik op eigen bedrijf	18
5	belang van spermacentra voor de Vlaamse varkenshouderij.....	20
6	Rol van het departement landbouw en visserij.....	23
7	Besluit: algemene tendensen.....	24
	Bijlagen.....	26
	Geografische spreiding van de erkende win- en opslagcentra van varkenssperma	26
	Figurenlijst	27
	Tabellenlijst	28

ter beschikking stellen van de kopers en hen op verzoek de nodige fokkerijcertificaten of vereenvoudigde documenten bezorgen. Vanwege het recht op privacy zijn er geen afzonderlijke cijfers vermeld over dit centrum.

De geografische spreiding van de wincentra volgens provincie is weergegeven in tabel 1. Eén op twee actieve centra is gelegen in West-Vlaanderen. De overige centra zijn verdeeld over de rest van Vlaanderen. Oost-Vlaanderen telt 4 centra, Antwerpen eveneens 4, Vlaams-Brabant 1 en Limburg 2.

De geografische spreiding van de erkende centra is opgenomen in de bijlage bij dit rapport. De lijst van erkende win- en opslagcentra van varkenssperma is terug te vinden op <https://lv.vlaanderen.be/nl/dier/varkens/voortplantingstechnieken>.

Provincie	Gemiddeld aantal beren per centrum	Aantal centra	%	Aantal beren	%
Antwerpen	75	4	17%	300	16%
Limburg	46	2	8%	91	5%
Oost-Vlaanderen	69	4	17%	274	15%
Vlaams-Brabant	4	1	4%	4	0%
West-Vlaanderen	94	13	54%	1 216	65%
Totaal	79	24	100%	1 885	100%

Tabel 1: Aantal en procentuele verdeling van de actieve wincentra en beren per provincie

Het aantal beren op een centrum varieert voortdurend door de aankoop en opruiming van beren. Het aantal door de centra opgegeven beren op 31 december 2018 geeft een momentopname van de bezetting. De beren opgenomen in dit rapport zijn actieve donorberen. Quarantaineberen zijn niet meegeteld. Eind december 2018 waren er 1885 beren aanwezig in de centra, 85 minder dan het jaar voordien of -4,3%. In tegenstelling tot de stijging van het gemiddeld aantal beren dat genoteerd werd tussen 2014 en 2016 en de daling in 2017 van 81 naar 79 beren, blijft het gemiddeld aantal beren per centrum in 2018 behouden. Er is net zoals in 2017 een daling van het gemiddeld aantal beren per centrum in de provincie Antwerpen en een stijging in de provincie Oost-Vlaanderen. Ook in Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen is een lichte daling waar te nemen, in Limburg blijft het gemiddeld aantal beren per centrum behouden.

Het aantal centra, het totale aantal beren en het gemiddelde aantal beren per centrum volgens capaciteit van het centrum, is weergegeven in tabel 2. Het totale aantal beren in de centra is gedaald van 2.022 eind 2016, 1970 eind 2017 naar 1885 eind 2018. Een afname van 6,8% op 2 jaar tijd. Deze afname is kleiner dan de afname tussen 2015 en 2017, waar die 11,3% op 2 jaar tijd bedroeg. In de categorie 0-24-beren heeft één centrum zijn activiteiten gestopt, 1 centrum uit de categorie 25-49-beren en 2 centra uit de categorie 75-99-beren verhuisden naar de categorie 50-74-beren. 1 centrum uit de categorie >125-beren verhuisde naar de categorie 100-124-beren. In de groep >125-beren zijn over 6 centra 1196 of 63% van de beren gehuisvest. In 2017 was dit nog 69%. De overige 37% van de beren is verdeeld over 18 centra.

Capaciteit centrum	Aantal centra	Aantal beren	Gemiddeld aantal beren per centrum	%
0-24	8	78	10	4%
25-49	3	102	34	5%
50-74	5	306	61	16%
75-99	1	89	89	5%
100-124	1	114	114	6%
>125	6	1 196	199	63%
Totaal	24	1 885	79	100%

Tabel 2: Gemiddeld aantal beren en procentuele verdeling volgens capaciteit van het centrum

3 EVOLUTIE STAPEL DONORBEREN

In de wincentra zijn enkel stamboekberen en hybrideberen toegelaten.

Een **stamboekbeer** is een beer waarvan de ouders en de grootouders zijn ingeschreven in een stamboek voor hetzelfde ras en die zelf ook is ingeschreven in het stamboek. Dat stamboek wordt bijgehouden door een vereniging of organisatie die erkend is volgens de Europese voorschriften.

Een **hybride fokbeer** is een beer die afkomstig is van een doelbewuste kruising:

- ▶ tussen stamboekvarkens van verschillende rassen/stammen;
- ▶ of tussen dieren die zelf afkomstig zijn van een kruising tussen verschillende rassen/stammen;
- ▶ of tussen een stamboekvarken en een dier dat tot één van bovengenoemde groepen hoort en dat ingeschreven is in een register.

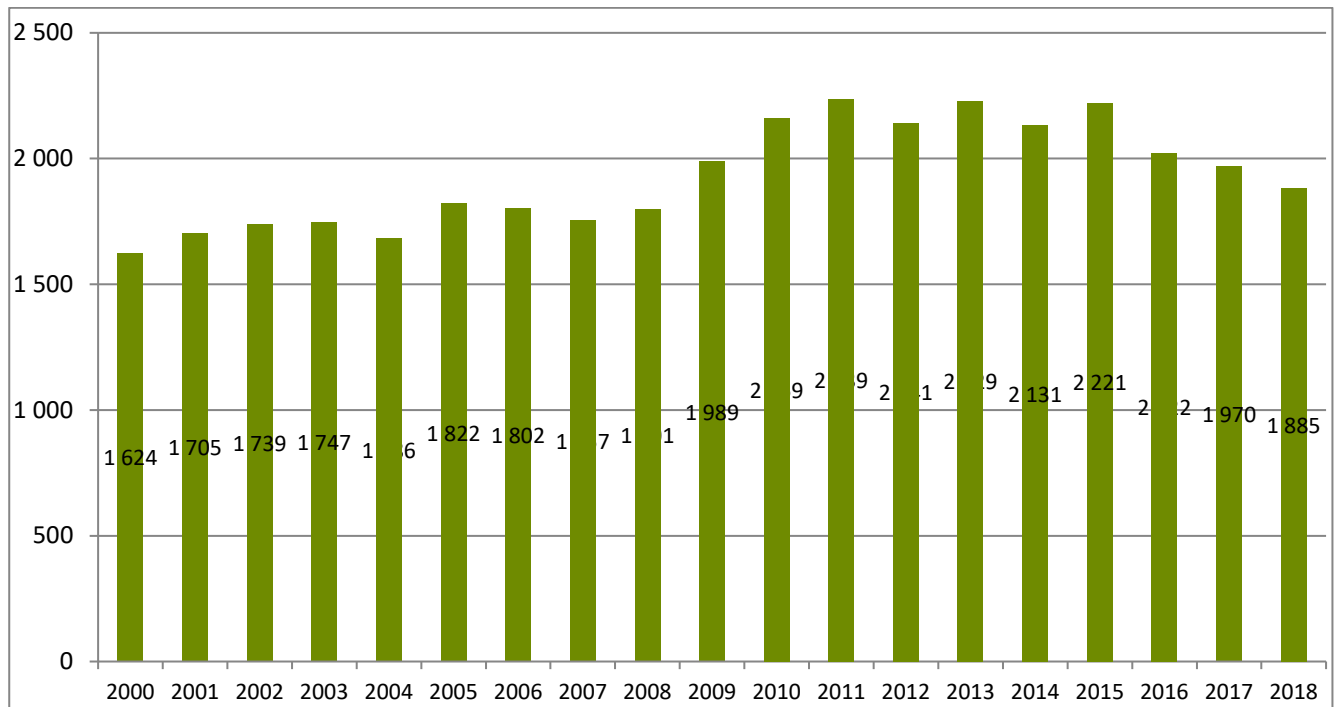
Hybride fokberen zijn ingeschreven in een register dat wordt bijgehouden door een vereniging, organisatie of privé onderneming die erkend is volgens de Europese voorschriften.

Het centrum moet voor elke donorbeer beschikken over een zoötechnisch certificaat dat uitgereikt is door een erkende vereniging, organisatie of privé-onderneming. Op het fokkerijcertificaat zijn alle beschikbare en gevalideerde gegevens vermeld over de afstamming, de vruchtbaarheid of de prestaties van het dier en zijn ouders of grootouders (voor stamboekberen) of zijn genetisch type of lijn (voor hybride beren).

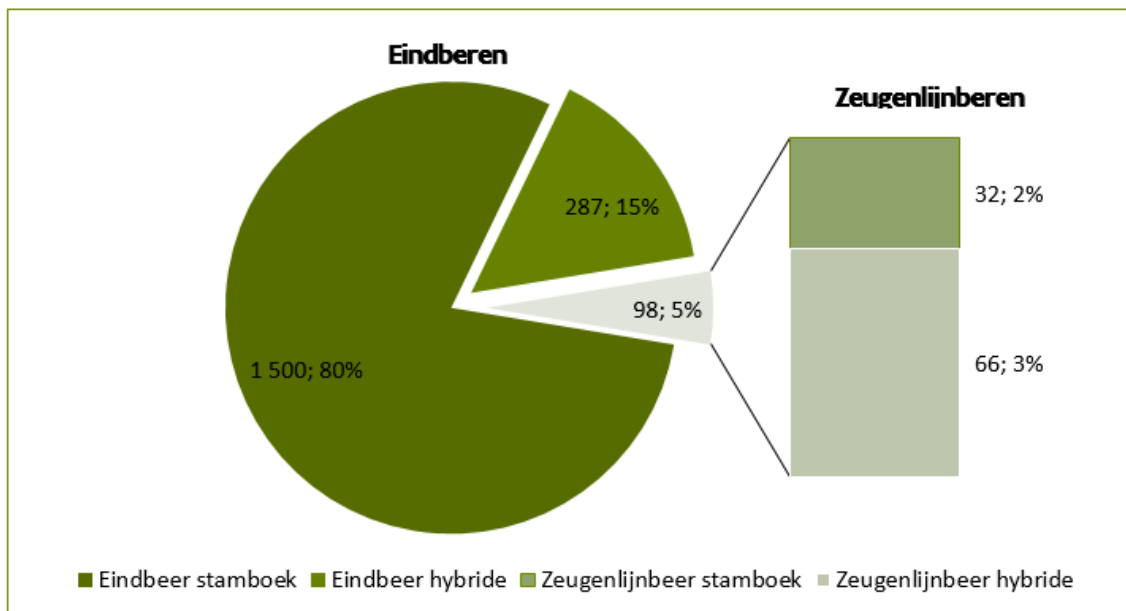
Het centrum moet op vraag van de koper alle informatie die vermeld is op het zoötechnisch certificaat ter beschikking stellen.

Beren worden vervolgens ingedeeld volgens het doel waarvoor ze worden gebruikt. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen een **eindbeer** en een **zeugenlijnbeer**. Eindberen (of berenlijn) zijn bestemd voor de productie van vleesvarkens, terwijl zeugenlijnberen gebruikt worden voor de productie van fokzeugen.

In figuur 1 is de evolutie van het aantal beren in de wincentra weergegeven. Tussen 2000 en 2008 bleef het aantal vrij stabiel tussen 1.620 en 1.800. Vanaf 2009 tot 2016 schommelde het aantal beren tussen ongeveer 2.000 en ruim 2.200. Vanaf 2015 neemt het aantal beren af.

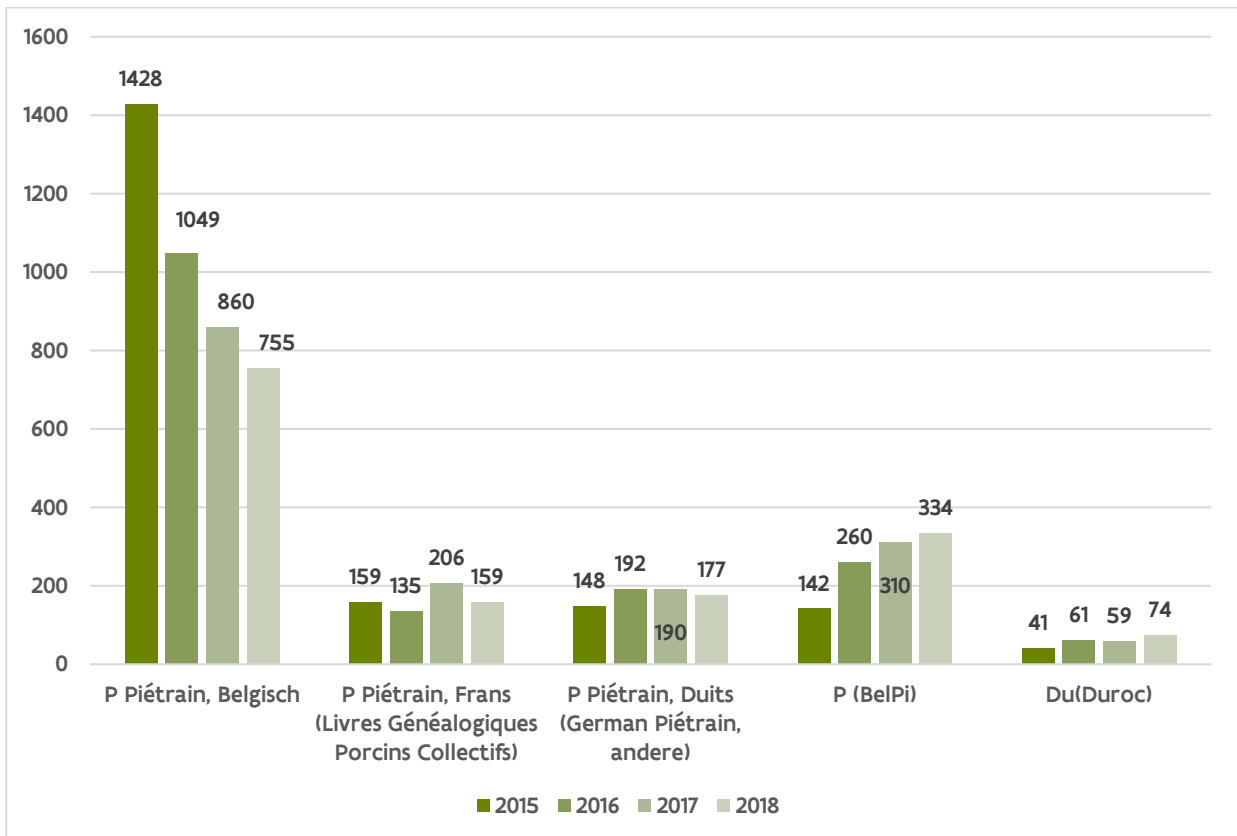

Figuur 1. Evolutie van het aantal beren vanaf 2000 tot 2018

Figuur 2. Verdeling van de beren (eindbeer en zeugenlijnbeer) volgens stamboek en hybride

In figuur 4 ziet u de evolutie van 2015 tot 2018 van het aantal Piétrain beren dat ingeschreven is in een Belgisch stamboek. Tussen 2015 en 2018 is het aandeel Belgische Piétrain beren afgenomen van 81% (1428 op 1762) in 2015 naar 61,8% in 2016, 52,9% in 2017 en 50,3% (755 op 1500) in 2018. Het aantal Piétrain beren dat ingeschreven is in een Frans, Duits of Nederlands stamboek is daarentegen toegenomen tussen 2015 en 2018. Het aantal Franse en Duitse Piétrains daalde ten opzichte van 2017, het aantal Nederlandse Piétrains blijft echter stijgen.

Figuur 4. Evolutie van het aantal Piétrain beren ingeschreven in een Belgisch , Frans, Duits of Nederlands stamboek en het aantal Duroc-beren in de periode 2015 tot en met 2018

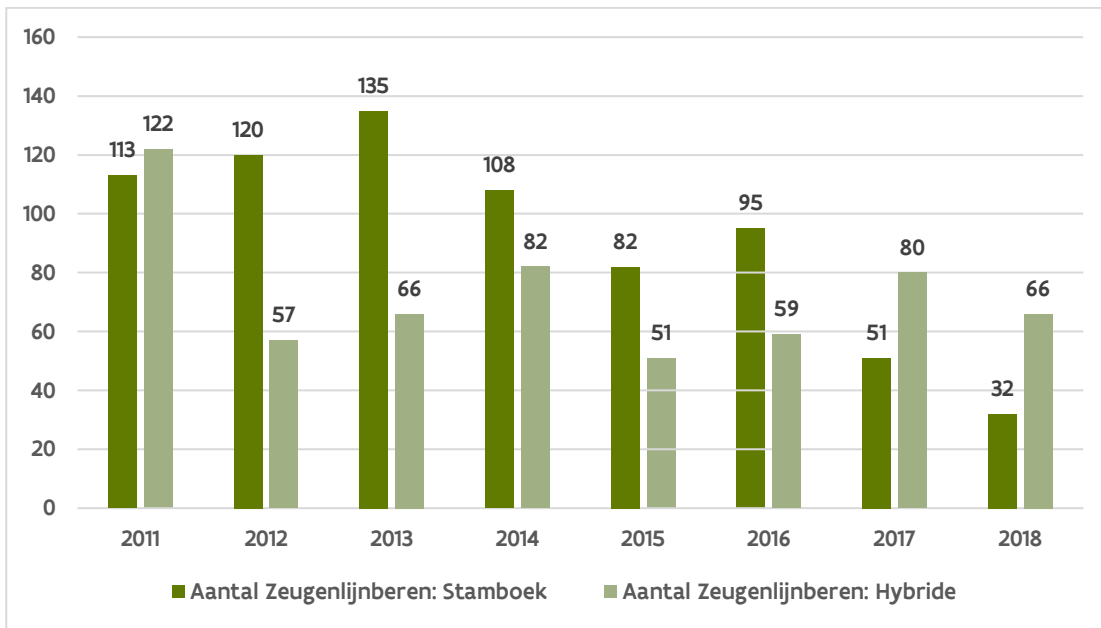
De 287 hybride eindberen zijn onder te verdelen in RA-SE Genetics (67 beren), PIC en BHZP (125 beren), Topigs (23 beren) en Hypor (20 beren). Daarnaast zijn er ook 4 Berkshire beren aanwezig.

3.2 AANTAL ZEUGENLIJNBEREN

De groep van 98 zeugenlijnberen vertegenwoordigt 5,2% van de berenstapel.

Het aantal zeugenlijnberen stamboek daalt in 2018 verder van 51 naar 32 beren. Ook het aantal zeugenlijnberen hybride daalt van 80 naar 60, in tegenstelling tot de stijging sinds 2015.

In figuur 5 ziet u de evolutie van het aantal stamboek zeugenlijnberen en het aantal hybride zeugenlijnberen.

Figuur 5. Evolutie van het aantal zeugenlijnberen stamboek en hybride van 2011 tot 2018

4 PRODUCTIE, AANKOOP EN GEBRUIK VAN DOSISSEN

In dit hoofdstuk worden eerst de globale gegevens over de productie, de aankoop en het gebruik behandeld voor alle types donorberen. Deze gegevens worden daarna afzonderlijk besproken voor de groep eindberen en de groep zeugenlijnberen.

4.1 RESULTATEN OVER ALLE BEREN

4.1.1 Productie

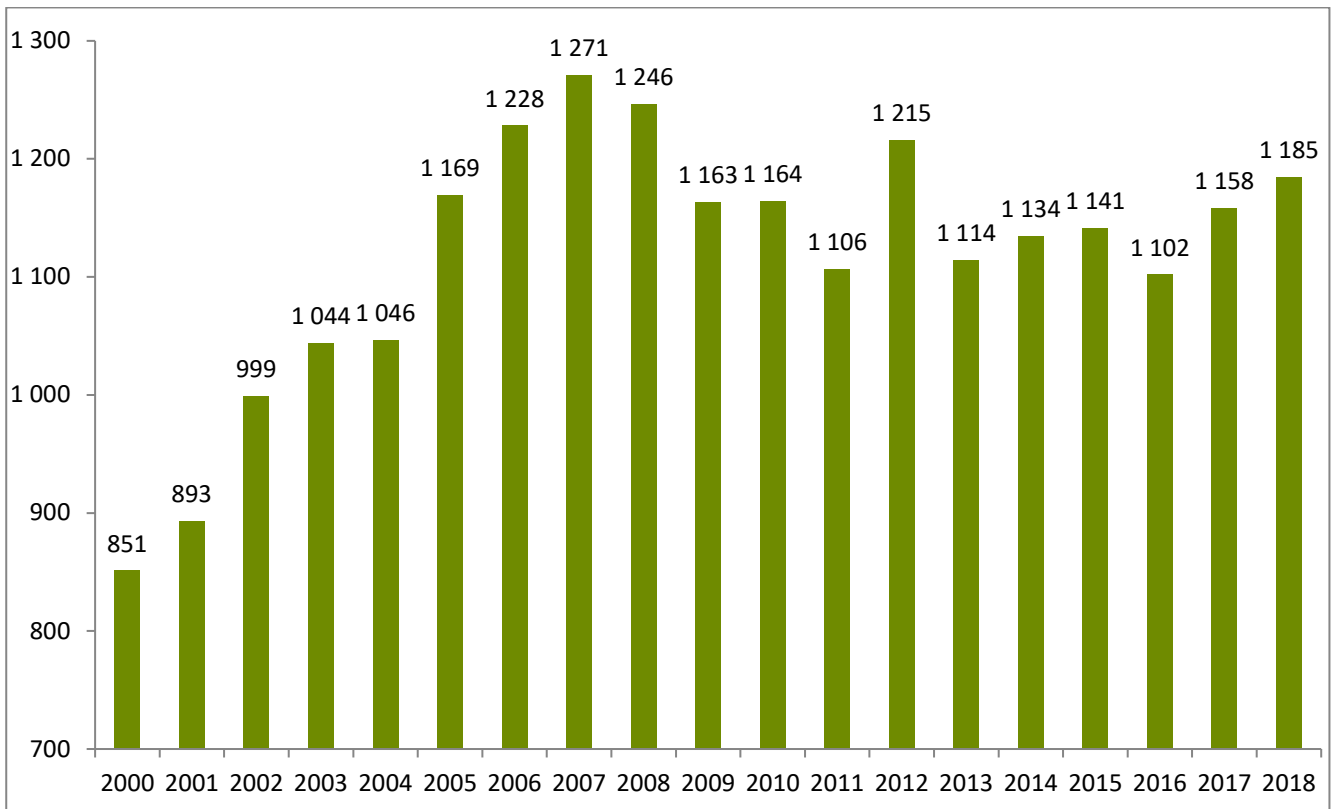
De cijfers van de spermacentra in tabel 3 geven het aantal dosissen weer van 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018, verdeeld volgens ras of hybride.

Naam ras of hybride	Geproduceerd	Verkoop in binnenland	Verkoop in buitenland	Gebruik op eigen bedrijf	Aankoop in buitenland
Eindberen Piétrain Belgisch	875 074	814 214	12 832	4 248	0
Eindberen Piétrain Frans	166 611	146 615	41	0	0
Eindberen Piétrain Nederlands	403 786	380 993	0	0	0
Eindberen Piétrain Duits	257 325	190 627	45 665	985	0
Eindberen Andere (Duroc, BL, andere)	68 774	46 666	16 477	0	12
Eindberen Hybriden	386 123	356 588	19 632	1 136	41 369
<i>Eindberen subtotaal</i>	2 157 693	1 935 703	94 647	6 369	41 381
Zeugenlijnberen L (Large White)	3 917	2 621	0	0	0
Zeugenlijnberen C (Engels Landras)	1 122	565	0	0	0
Zeugenlijnberen D (Duits Landras)	0	0	0	0	0
Zeugenlijnberen I/O/E (Fins/Noors/Deens-Landras)	4 512	2 071	0	6	0
Zeugenlijnberen X/Y (Belgisch Landras stressneg.)	1 962	1 260	178	0	0
Zeugenlijnberen N (Nederlands Landras)	500	309	0	0	0
Zeugenlijnberen R (Frans Landras)	1 422	1 328	0	0	0
Zeugenlijnberen K (Oostenrijks Landras)	0	0	0	0	0
Zeugenlijnberen Andere landras	0	0	0	0	0
Zeugenlijnberen Hybriden	62 154	32 856	1 718	8	28 386
<i>Zeugenlijnberen subtotaal</i>	75 589	41 010	1 896	14	28 386
Totaal	2 233 282	1 976 713	96 543	6 383	69 767

Tabel 3: Overzicht van de productie, verkoop, eigen gebruik en aankoop uit het buitenland (aantal dosissen)

In tegenstelling tot vorig jaar is het aantal geproduceerde spermadosissen in 2018 gedaald, namelijk van 2.280.898 dosissen in 2017 naar 2.233.282 in 2018 of -47.616 dosissen, wat overeenkomt met -2,1%. Het gemiddeld aantal geproduceerde dosissen per beer, gezien de daling van het aantal donorberen, is echter voor het derde jaar op rij gestegen: van 1.158 in 2017 naar 1.185 of +2,3% in 2018.

Uit figuur 6 blijkt dat gemiddeld 1.185 spermadosissen per jaar en per beer worden geproduceerd.

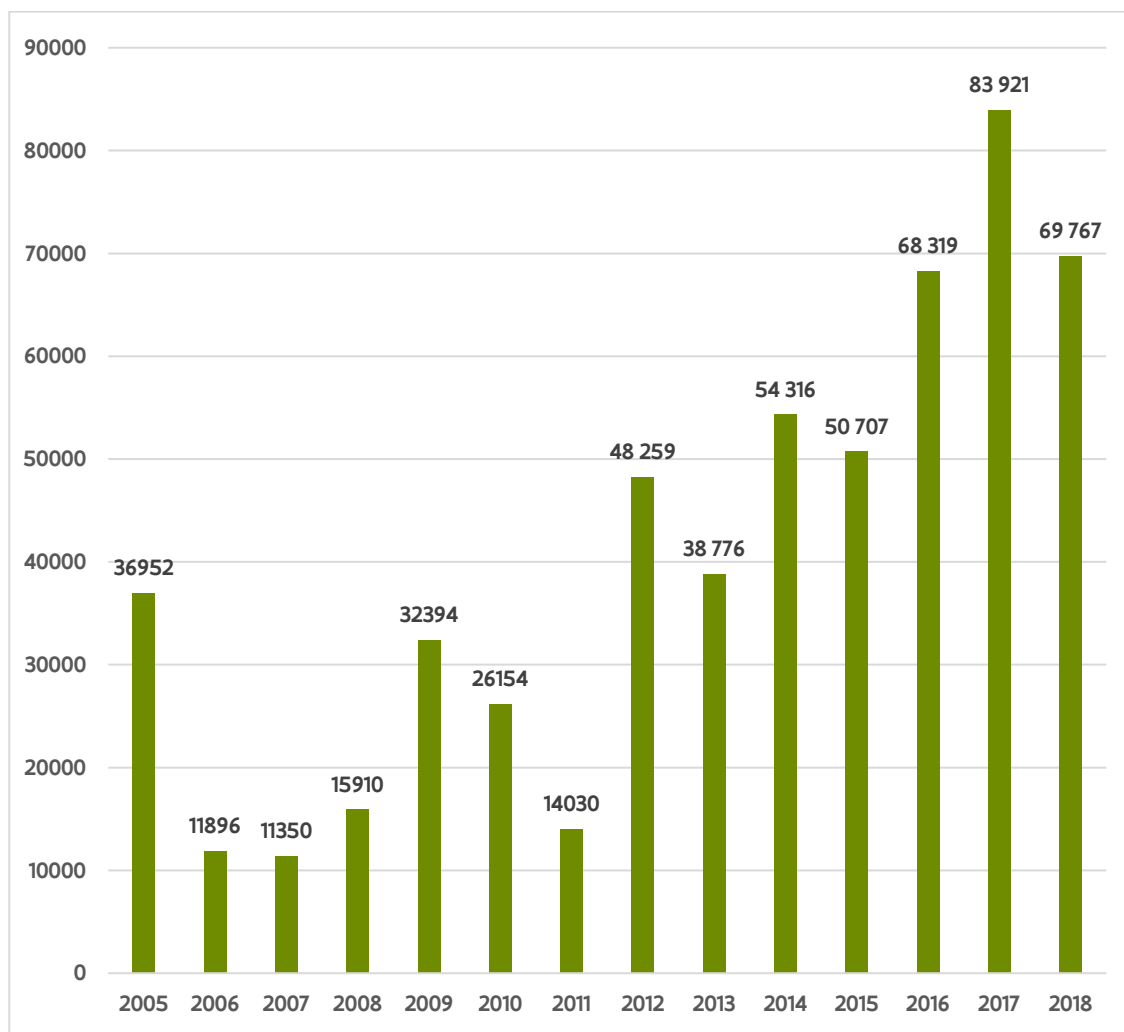
Figuur 6. Evolutie van het gemiddeld aantal dosissen geproduceerd per beer sinds 2000

4.1.2 Aankoop buitenland

Met 69.767 dosissen in het buitenland aangekocht sperma werd in 2018 een daling van 14.154 dosissen of 16,9% genoteerd ten opzichte van 2017 met een aankoop van 83.921 dosissen in het buitenland.

Het betreft vooral sperma van PIC-eindberen en in mindere mate PIC-zeugenlijnberen, van Topigs-zeugenlijnberen en Topigs-eindberen. In figuur 7 ziet u de evolutie van de door de erkende centra aangekochte dosissen sperma afkomstig uit het buitenland.

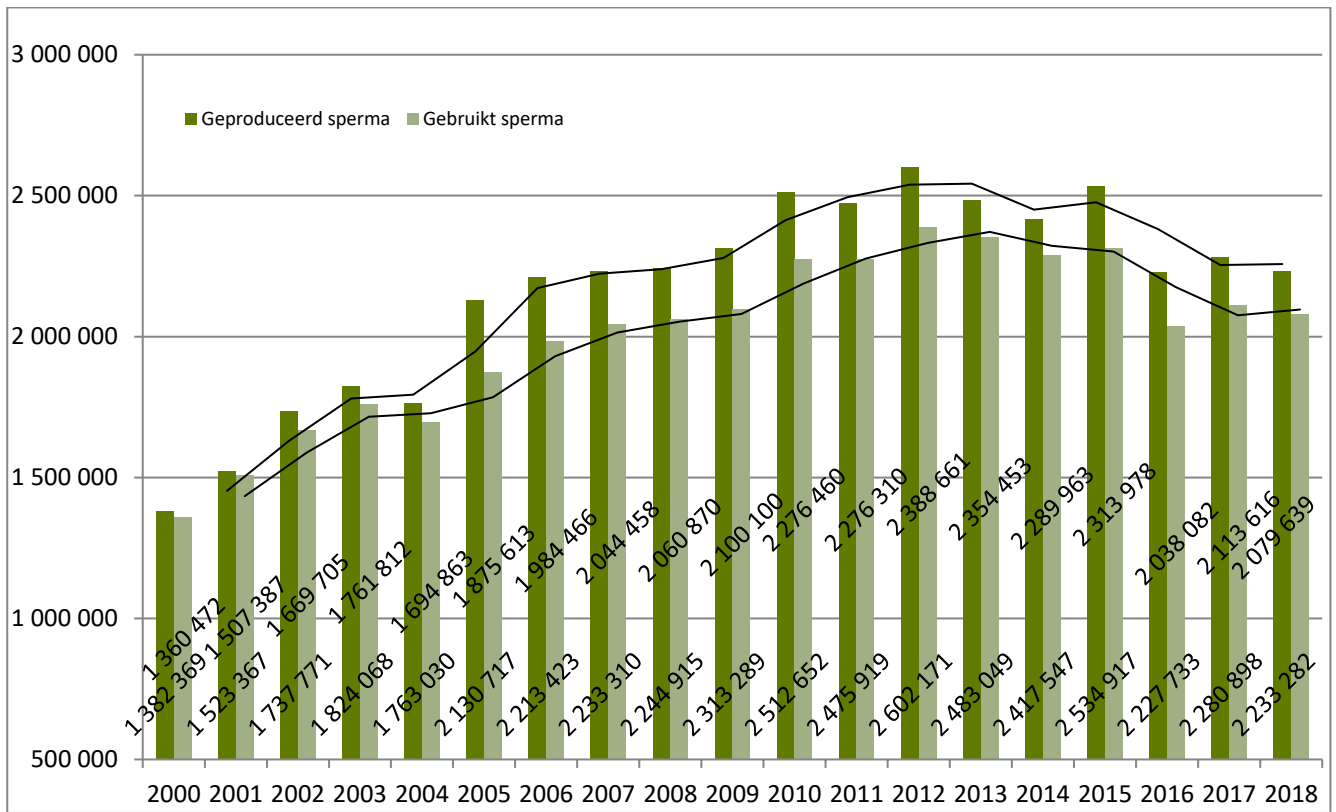

Figuur 7. Evolutie aangekochte dosissen sperma uit het buitenland van 2005 tot 2018

4.1.3 Verkoop en gebruik op eigen bedrijf

In 2018 werden 2.079.639 dosissen sperma verkocht in binnen-en buitenland of gebruikt op het eigen bedrijf.

Figuur 8 toont het verloop van de geproduceerde en gebruikte dosissen sinds 2000.

Figuur 8. Overzicht van dosissen geproduceerd en gebruikt sperma sinds 2000

In 2018 werden 2.079.639 dosissen sperma gebruikt, 33.977 dosissen minder dan in 2017. Dat betekent dat het aantal gebruikte dosissen varkenssperma in 2018 1,6% gedaald is ten opzichte van 2017.

In 2018 werden 153.643 geproduceerde dosissen sperma niet verkocht of gebruikt, wat neerkomt op een effectief gebruik van 93,1%. Dit is een verbetering ten opzichte van 92,7% gebruikte dosissen in 2017.

4.2 RESULTATEN OVER DE EINDBEREN

4.2.1 Productie

Het Piétrainras blijft veruit de grootste leverancier van eindbeersperma. Van de 2.157.693 geproduceerde dosissen eindbeersperma zijn er 1.702.796 of 78,9% afkomstig van raszuivere Piétrain-beren. Het betreft Piétrain-beren die ingeschreven zijn in het stamboek van een Belgische, Nederlandse, Franse of Duitse stamboekvereniging.

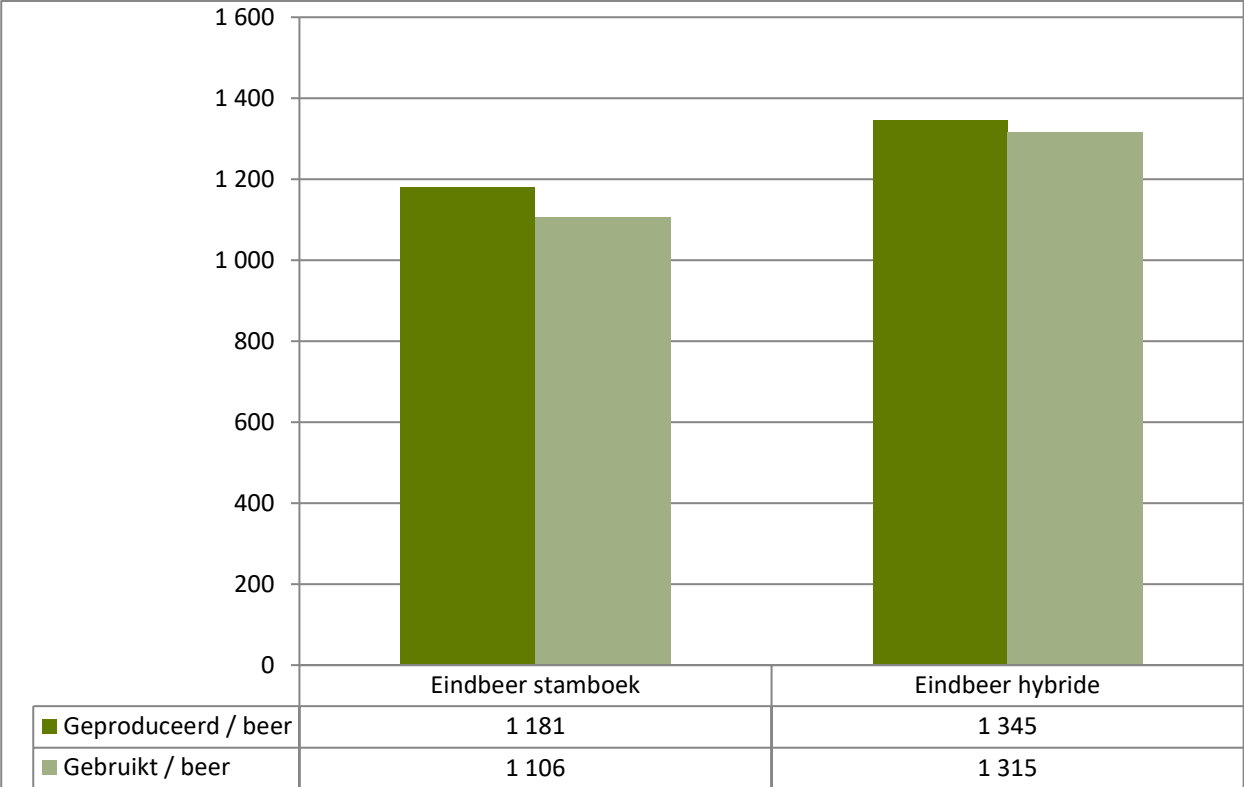
Het totale aandeel geproduceerd P-sperma binnen de productie van eindberensperma is tot 2016 vrij stabiel gebleven, vanaf 2017 is een dalende trend waar te nemen. In tabel 4 is het aantal geproduceerde dosissen P-sperma afkomstig van de groep raszuivere P-donorberen die ingeschreven zijn in het stamboek van een Belgische, Nederlandse, Franse of Duitse stamboekvereniging vergeleken met de totale productie van dosissen eindbeersperma. Zoals reeds opgemerkt in punt 3.1., werd de Franse Piétrain met een certificaat van Les Livres Généalogiques Porcines Collectifs ingedeeld bij de stamboekberen. De eindberen met een certificaat van Axiom of Nucleus worden ingedeeld bij de hybride eindberen, in 2016 en 2017 werden zij ingedeeld bij de stamboekeindberen. De Piétrain-donorberen in het stamboek van de Nederlandse stamboekvereniging zijn afkomstig van P-fokvarkens die in het verleden ingeschreven werden in het Vlaamse varkensstamboek. In de totale productie van eindberensperma zit ook de productie vervat van stamboekberen van andere rassen, voornamelijk Duroc, en van hybride donorberen. De voorbije vijf jaar zijn gekenmerkt door een toegenomen differentiatie van de fokprogramma's (stamboeken) waaruit de donorberen afkomstig zijn.

Jaartal	2015	2015	2016	2016	2017	2017	2018	2018
Productie dosissen	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
P BE	1.729.596	70,5	1.263.924	59,4	1.055.498	47,8	875.074	40,6
P FR	222.737	9,1	200.529	9,4	240.714	10,9	166.611	7,7
P DE	153.965	6,3	193.659	9,1	239.398	10,8	257.325	11,9
P NL	56.164	2,3	227.328	10,7	365.309	16,6	403.786	18,7
P alle	2.162.462	88,1	1.885.440	88,6	1.900.919	86,1	1.702.796	78,9
Eindberen	2.453.588	100,0	2.127.066	100,0	2.207.217	100,0	2.157.693	100

Tabel 4. Evolutie van aantal en aandeel geproduceerde dosissen P-sperma tov eindberen sperma

Het aantal geproduceerde dosissen Duroc-sperma is licht afgenomen van 72.932 dosissen in 2017 naar 68.473 in 2018. Er is een toename van het aantal geproduceerde dosissen sperma van hybride fokprogramma's, namelijk PIC-, Topigs- en Hypor-sperma.

Eindberen worden efficiënt ingezet. Dit is zichtbaar in de verhouding van het aantal geproduceerde en gebruikte spermadosissen per beer, zoals blijkt in figuur 9. Bij de eindberen Stamboek en hybride werden op jaarbasis gemiddeld 1.181 en 1.345 dosissen geproduceerd, tegenover 1.106 en 1.315 gebruikte dosissen. Dit is een benuttingsgraad van respectievelijk 93,6% en 97,8%.

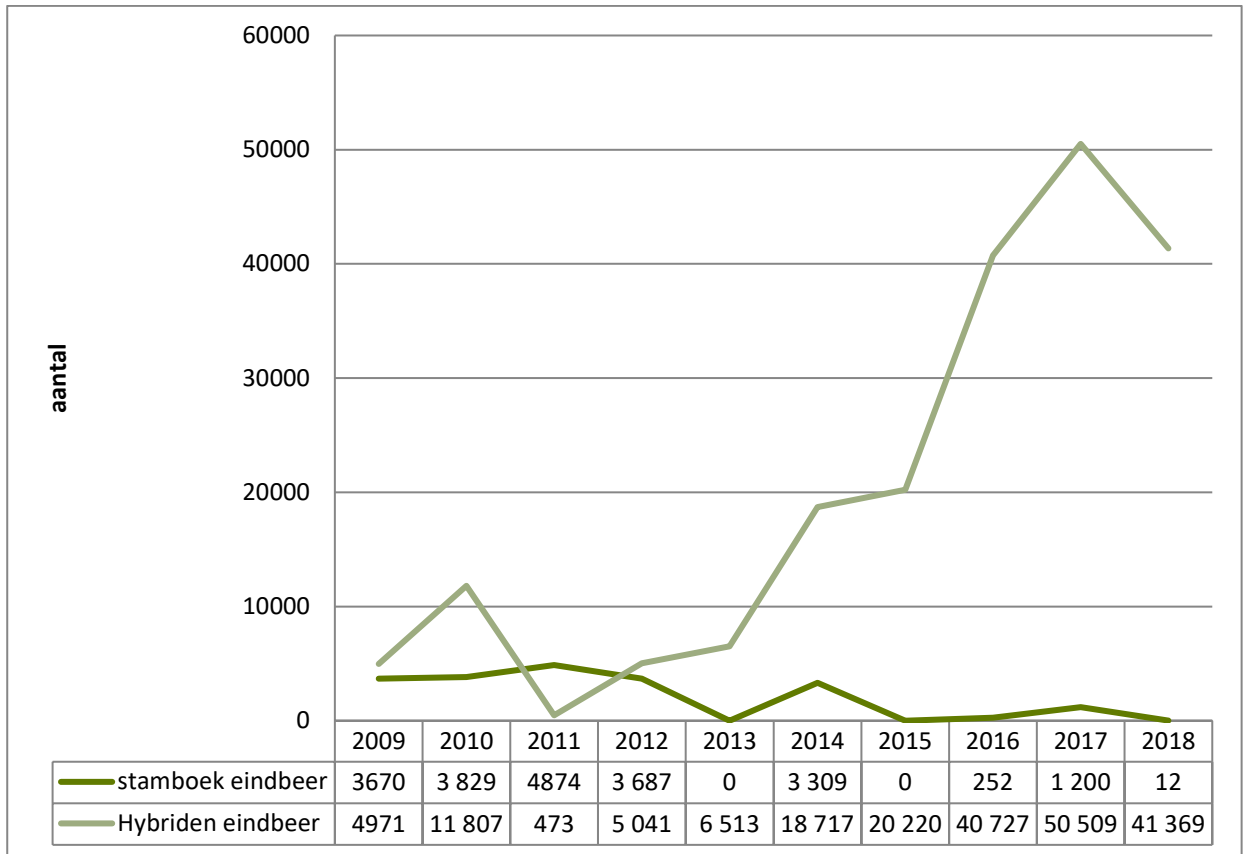
Figuur 9. Aantal geproduceerde en gebruikte dosissen sperma per eindbeer Stamboek en eindbeer hybride

////////////////////////////////////

4.2.2 Aankoop buitenland

In 2018 hebben de centra 41.381 dosissen sperma van eindberen aangekocht in het buitenland. Dat is een daling van 10.328 dosissen ten opzichte van 2017. De afname situeert zich vooral bij de dosissen van Duitse Piétrain-beren, Duroc-sperma en PIC-sperma. Er is een toename van het aantal aangekochte dosissen Topigs-sperma.

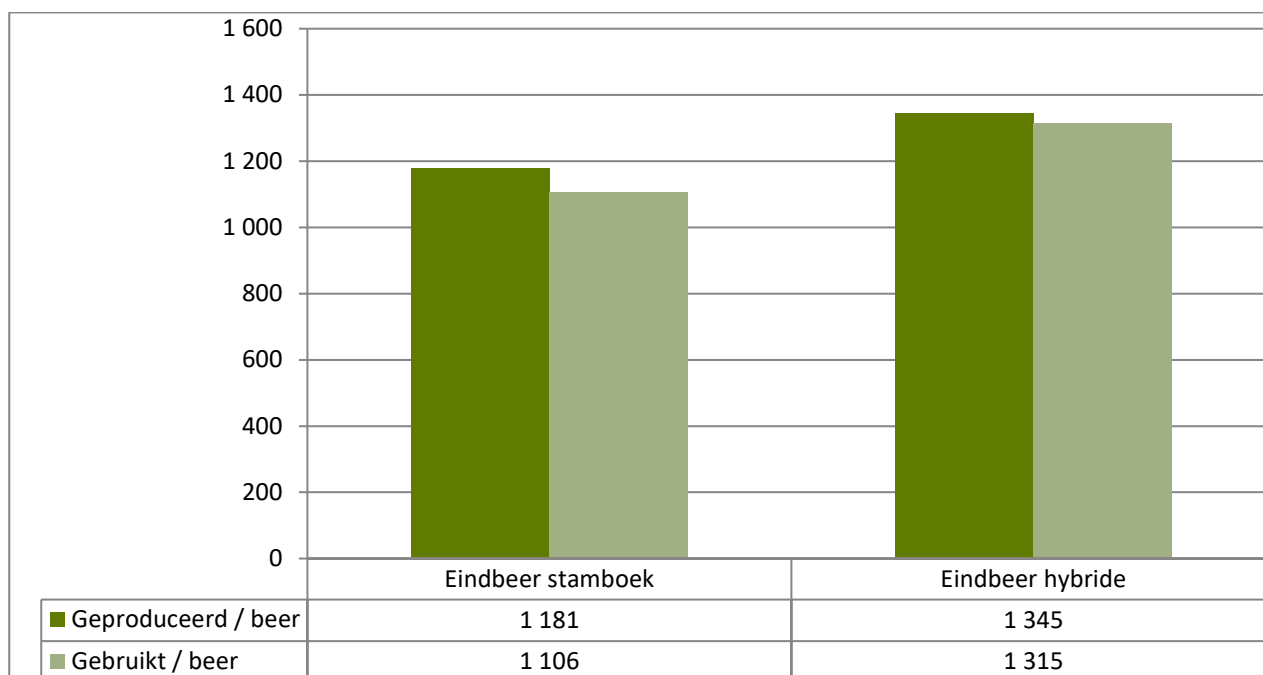
Het overzicht van het aantal aangekochte dosissen sperma van eindberen is weergegeven in figuur 10.

Figuur 10. Overzicht van dosissen in het buitenland aangekocht sperma van eindberen in de periode 2009 tot 2018

4.2.3 Verkoop en gebruik op eigen bedrijf

Er is een gering verschil tussen het percentage effectief gebruikt sperma van de groep eindberen stamboek en hybride. Bij eindberen stamboek worden gemiddeld 1.106 van de 1.181 geproduceerde dosissen gebruikt, wat overeenkomt met 93,6%. Bij de eindberen hybride is de verhouding 1.315 dosissen gebruikt op 1.345 geproduceerd, of 97,8%.

Figuur 11. Overzicht van gemiddeld aantal dosissen geproduceerd en gebruikt sperma per eindbeer in 2018

In tabel 5 is de evolutie van het gebruik van P-sperma van raszuivere donorberen die ingeschreven zijn in een Piétrain stamboek, net als in 4.2.1., voor 2015, 2016, 2017 en 2018 vergeleken met het globale gebruik van sperma van eindberen. Het percentage gebruikt sperma ten opzichte van geproduceerd sperma is voor de verschillende types P-beren nagenoeg hetzelfde. De verhoudingen en de vaststellingen die gemaakt zijn voor de productie zijn hierdoor ook van toepassing voor het gebruik.

Jaartal	2015		2016		2017		2018	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
P BE	1.587.878	70,1	1.180.695	59,6	993.390	48,1	831.294	40,8
P FR	210.383	9,3	180.686	9,1	222.669	10,8	146.656	7,2
P DE	143.895	6,4	178.779	9,0	214.990	10,4	237.277	11,6
P NL	53.950	2,4	211.629	10,7	343.283	16,6	380.993	18,7
P alle	1.996.106	88,1	1.751.789	88,5	1.774.332	85,9	1.596.220	78,4
Eindberen	2.265.328	100,0	1.980.145	100,0	2.065.840	100,0	2.036.719	100,0

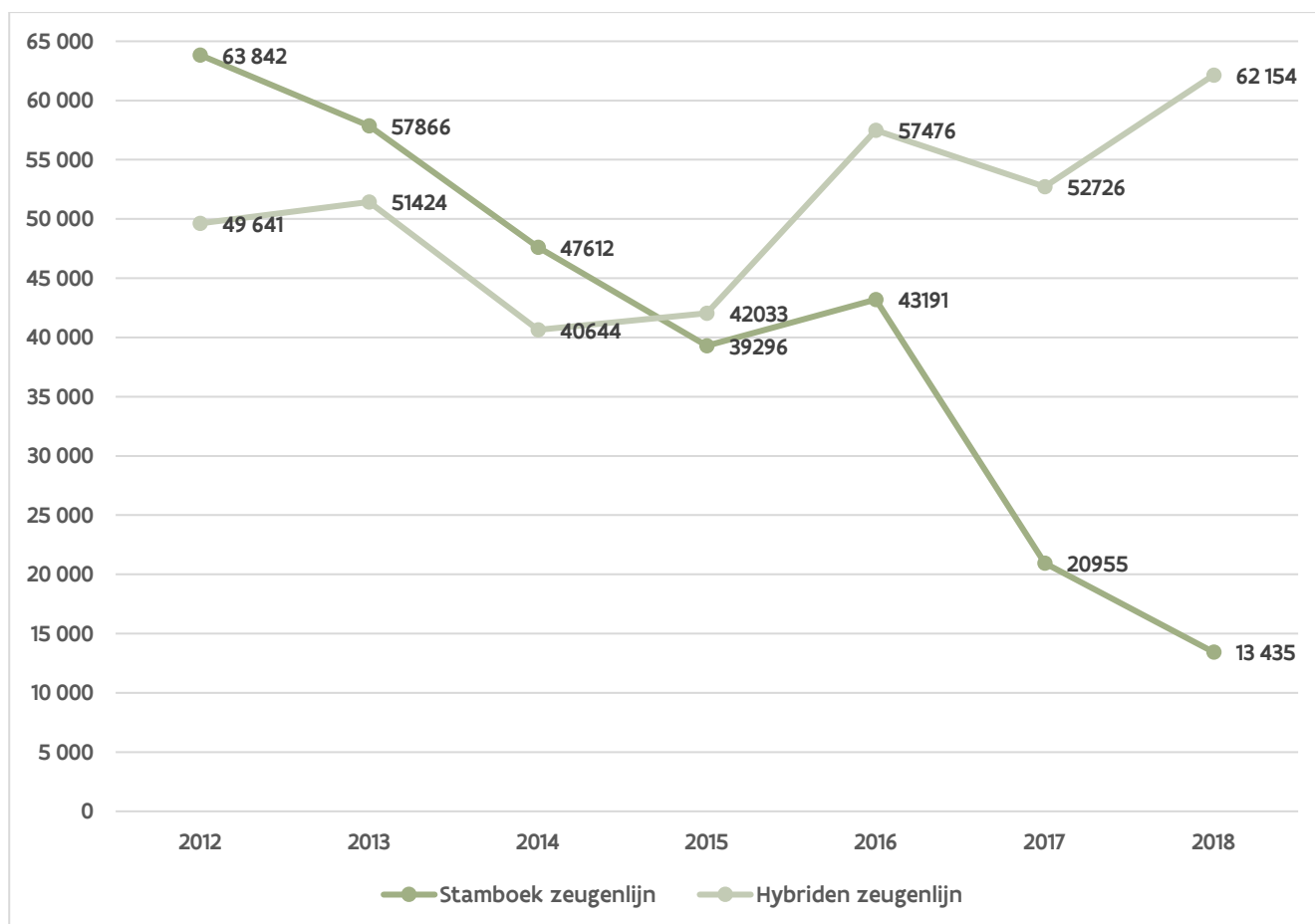
Tabel 5: Evolutie van aantal en aandeel gebruikte dosissen P-sperma tov eindberen sperma

4.3 RESULTATEN OVER DE ZEUGENLIJN BEREN

4.3.1 Productie

Onder 3.2. werd al vermeld dat het aantal zeugenlijnberen stamboek in 2018 gedaald is van 51 naar 32, en dat het aantal zeugenlijnberen is gedaald van 80 in 2017 naar 60 in 2018. Dat is een globale daling van 29,8%. Het aantal geproduceerde dosissen zeugenlijnsperma is daarentegen toegenomen, namelijk van 73.681 dosissen in 2017 naar 75.589, of +2,6%. Deze toename is volledig toe te schrijven aan de zeugenlijnberen hybride. Ze produceerden 62.154 dosissen, dat zijn 9.428 dosissen meer dan in 2017 of +17,9%. De spermaproductie bij stamboek zeugenlijnberen daalde van 20.955 dosissen naar 13.435 dosissen, een afname van 7.520 dosissen of 35,9%.

De evolutie van 2012 tot 2018 van het aantal geproduceerde dosissen zeugenlijnsperma afkomstig van respectievelijk stamboek en hybride zeugenlijnberen is weergegeven in figuur 12.

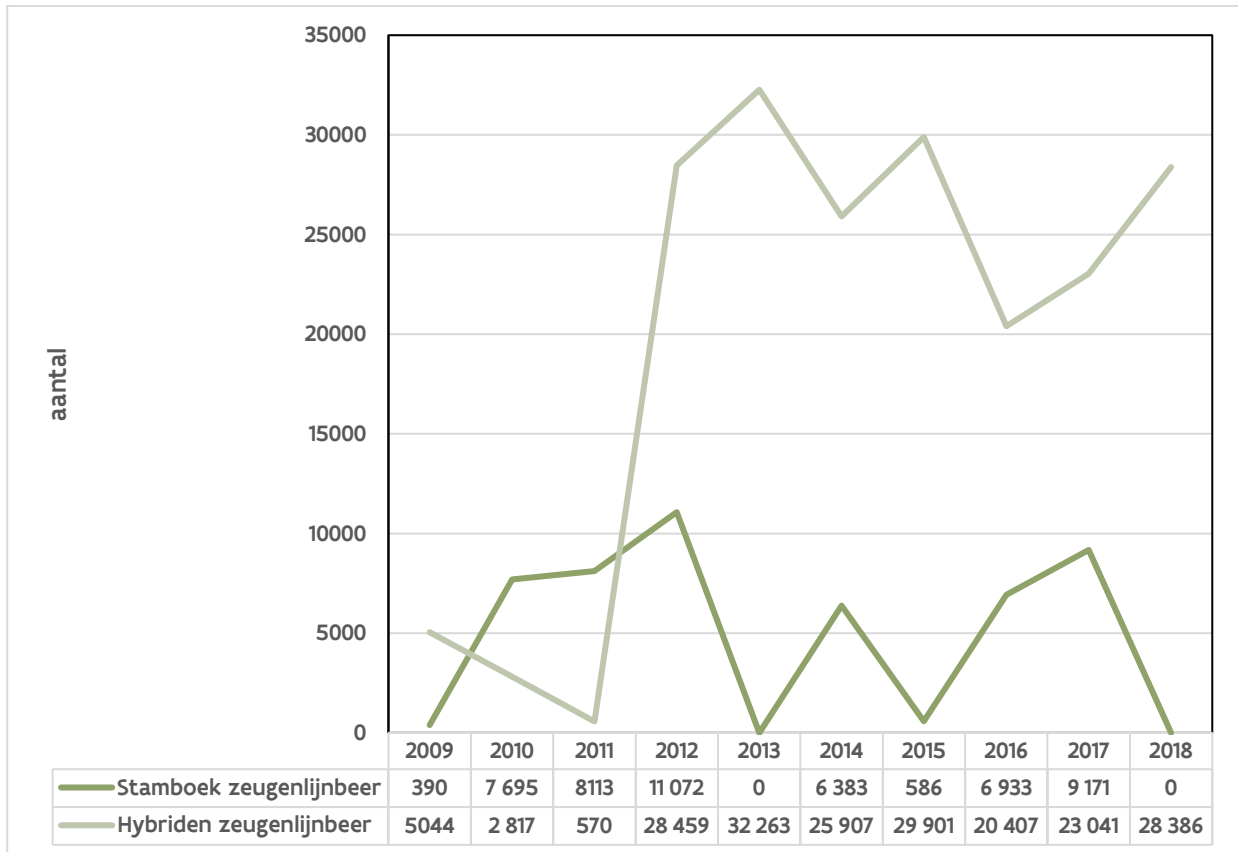

Figuur 12. Verloop van de jaarlijkse spermaproductie bij stamboek en hybride zeugenlijnberen van 2012 tot 2018

4.3.2 Aankoop buitenland

Uit analyse van de cijfers blijkt dat de aankoop van dosissen sperma van hybride zeugenlijnberen een stijging liet optekenen van 23.041 in 2017 naar 28.386 in 2018.

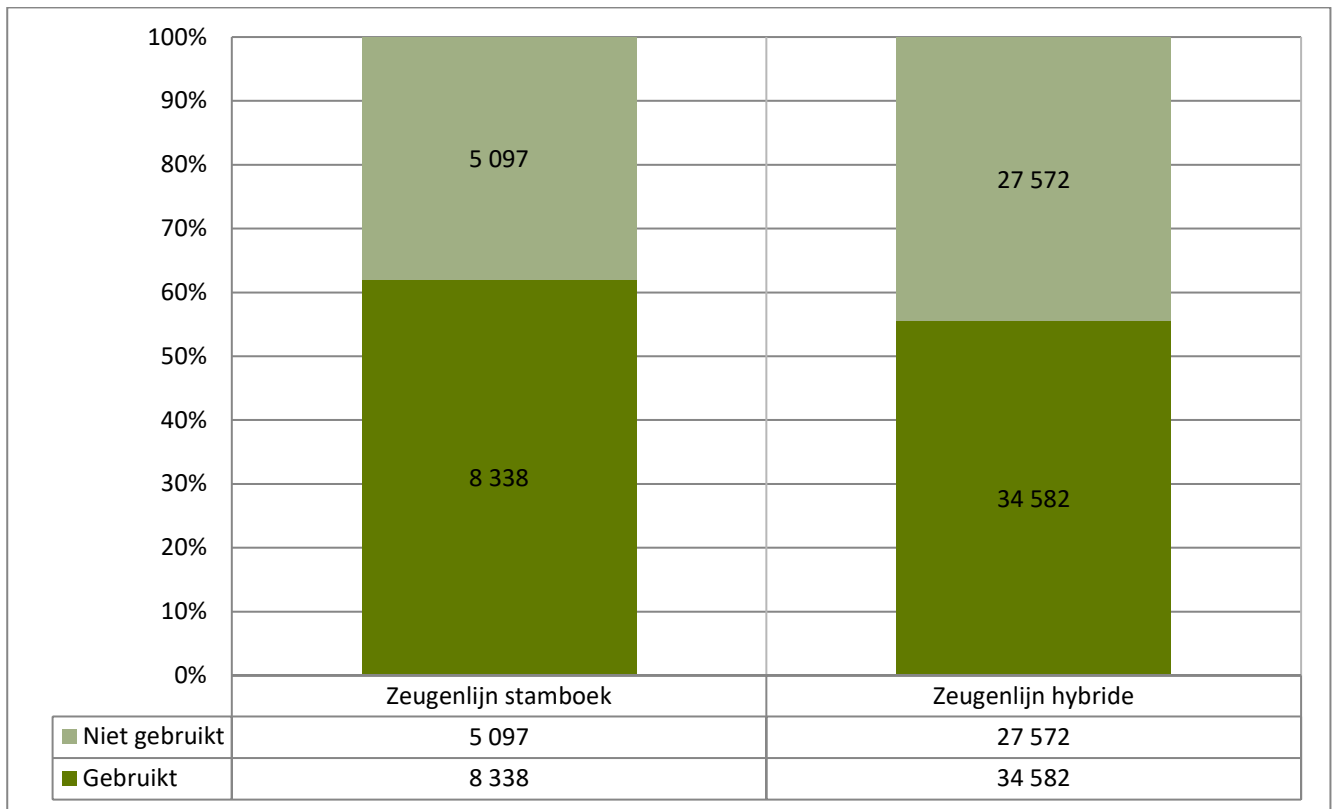
Het aantal aangekochte dosissen sperma van stamboek zeugenlijnberen vertoonde, in tegenstelling tot de stijging in 2017, een daling van 9.171 dosissen in 2017 naar 0 dosissen in 2018. Het overzicht van het aantal aangekochte dosissen per berengroep is weergegeven in figuur 13.

Figuur 13. Evolutie van de aangekochte dosissen in het buitenland van 2009 tot 2018 van zeugenlijnberen stamboek en hybride

4.3.3 Verkoop en gebruik op eigen bedrijf

Er is een verschil tussen het percentage effectief gebruikt sperma van zeugenlijnberen stamboek ten opzichte van zeugenlijnberen hybride. Dit wordt geïllustreerd in figuur 14. Bij de zeugenlijnberen stamboek en de zeugenlijnberen hybride worden respectievelijk 62,1% en 55,6% gebruikt. Vorig jaar bedroegen de benuttingspercentages voor de groep zeugenlijnberen respectievelijk 67,6% en 63,7%.

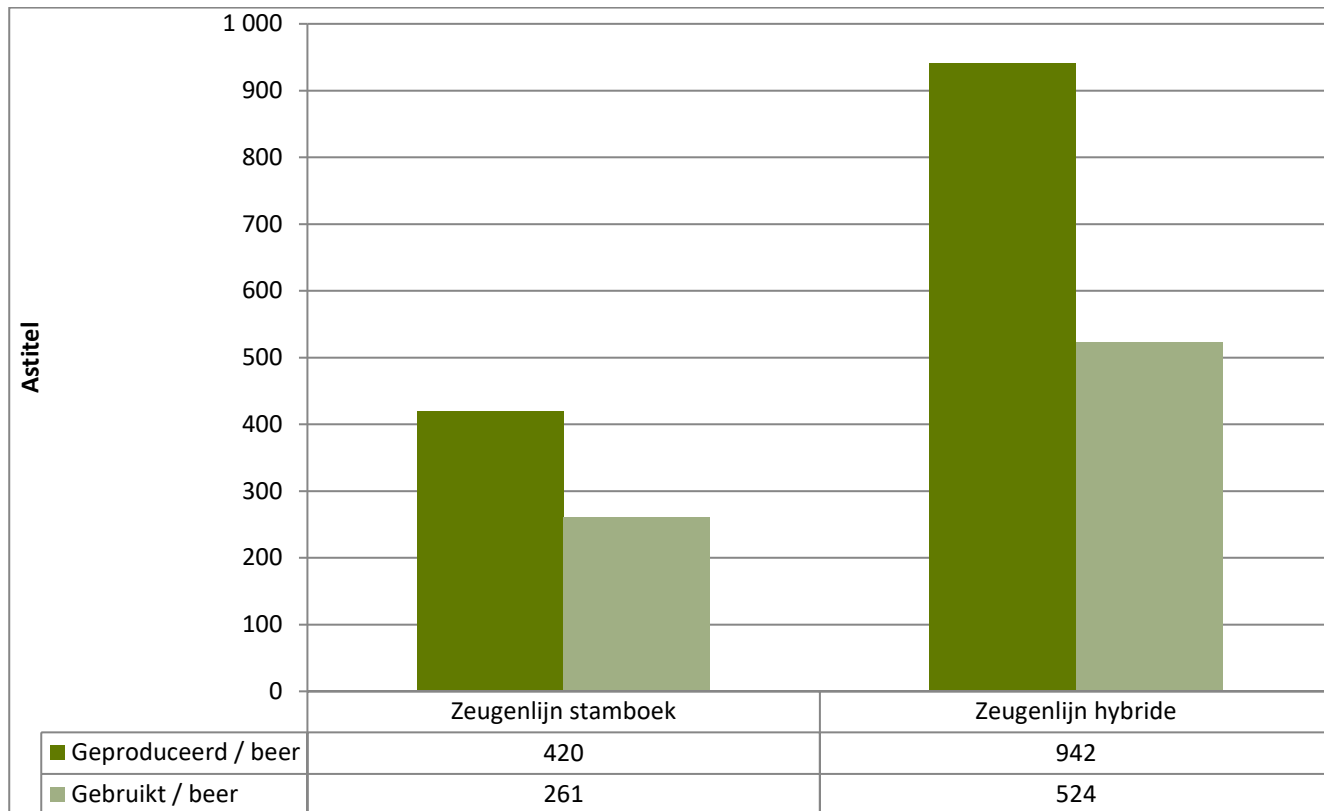
Figuur 14. Overzicht van effectief gebruik van sperma van zeugenlijnberen stamboek/hybride

Het aantal geproduceerde dosissen per hybride zeugenlijnbeer is na de daling van vorig jaar opnieuw gestegen van 659 in 2017 naar 942 in 2018. Ook de productie van het gemiddelde aantal dosissen per stamboek zeugenlijnbeer is, na de daling van voorgaande jaren, gestegen van 454 in 2016, 411 in 2017 naar 420 in 2018.

Bij de zeugenlijn werden gemiddeld 261 dosissen gebruikt per stamboekbeer en 524 dosissen per hybride beer. In 2017 werden gemiddeld 278 en 420 dosissen per zeugenlijnbeer stamboek of hybride gebruikt.

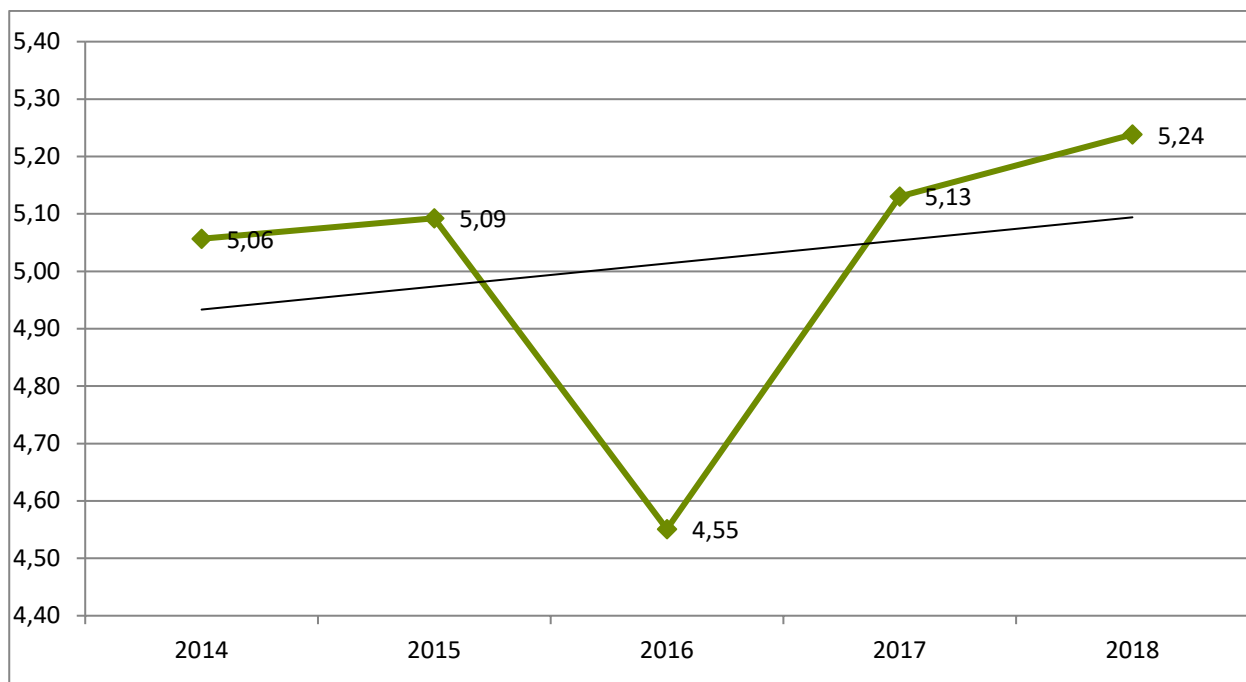

Het gemiddeld aantal geproduceerde en gebruikte dosissen per zeugenlijnbeer stamboek en hybride in 2018 is weergegeven in figuur 15.

Figuur 15. Overzicht van het gemiddeld aantal dosissen geproduceerd en gebruikt sperma per zeugenlijn beer

Figuur 17. Evolutie van de verhouding van het aantal dosissen sperma gebruikt per zeug per jaar in Vlaanderen

Rekening houdend met enkele foktechnische kengetallen, kan berekend worden hoeveel procent van de zeugen geïnsemineerd wordt met sperma afkomstig van een erkend spermacentrum.

Sinds de eerste keer dat dit rapport werd opgesteld, is steeds rekening gehouden met: het aantal zeugen volgens Statbel, een worpindex van 2,2 per zeug/jaar, een herdeckingspercentage van 12% en 2 inseminaties per bronst. Deze parameters, worpindex en percentage herdekkingen, werden getoetst aan de kengetallen zeughouderij die gepubliceerd zijn op de website van het varkensloket http://www.varkensloket.be/Portals/63/kengetallen_zeughouderij.pdf. Daaruit is gebleken dat de na te streven worpindex mag worden verhoogd naar 2,3.

Uit de theoretische berekening op basis van de nieuwe berekeningsmethode van het aantal zeugen en de worpindex van 2,3, kan worden afgeleid dat in 2018 101,7% van de zeugen in Vlaanderen werd geïnsemineerd met sperma afkomstig van een erkend spermacentrum. Deze schatting is op haar beurt gebaseerd op een schatting van het aantal geïnsemineerde zeugen, en op geschatte parameters in verband met vruchtbaarheid. Wellicht verklaart dit de schommelingen van dit percentage. In 2017 leidde eenzelfde berekening nog tot 99,6% en in 2016 tot 88,3%.

FIGURENLIJST

Figuur 1. Evolutie van het aantal beren vanaf 2000 tot 2018	4
Figuur 2. Verdeling van de beren (eindbeer en zeugenlijnbeer) volgens stamboek en hybride	4
Figuur 3. Evolutie aantal eindberen stamboek en hybride van 2012 tot 2018	5
Figuur 4. Evolutie van het aantal Piétrain beren ingeschreven in een Belgisch , Frans, Duits of Nederlands stamboek en het aantal Duroc beren in de periode 2015 tot en met 2018	6
Figuur 5. Evolutie van het aantal zeugenlijnberen stamboek en hybride van 2011 tot 2018	7
Figuur 6. Evolutie van het gemiddeld aantal dosissen geproduceerd per beer sinds 2000	9
Figuur 7. Evolutie aangekochte dosissen sperma uit het buitenland van 2005 tot 2018	10
Figuur 8. Overzicht van dosissen geproduceerd en gebruikt sperma sinds 2000	11
Figuur 9. Aantal geproduceerde en gebruikte dosissen sperma per eindbeer stamboek en eindbeer hybride	13
Figuur 10. Overzicht van dosissen in het buitenland aangekocht sperma van eindberen in de periode 2009 tot 2018	14
Figuur 11. Overzicht van gemiddeld aantal dosissen geproduceerd en gebruikt sperma per eindbeer in 2018	15
Figuur 12. Verloop van de jaarlijkse spermaproductie bij stamboek en hybride zeugenlijnberen van 2012 tot 2018	16
Figuur 13. Evolutie van de aangekochte dosissen in het buitenland van 2009 tot 2018 van zeugenlijnberen stamboek en hybride	17
Figuur 14. Overzicht van effectief gebruik van sperma van zeugenlijnberen stamboek/hybride	18
Figuur 15. Overzicht van het gemiddeld aantal dosissen geproduceerd en gebruikt sperma per zeugenlijn beer	19
Figuur 16. Evolutie van het aantal dosissen gebruikt sperma van 2014 tot 2018 in vergelijking met het aantal zeugen	21
Figuur 17. Evolutie van de verhouding van het aantal dosissen sperma gebruikt per zeug per jaar in Vlaanderen	22

